

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Razne misli.

V.

Kaj so sklenili nemški poslanci v Pragi pri posvetovanji pred začetkom deželnega zbora, to je še tajnost. Posvetovali so se gotovo o spravi in o tem, kaj storiti, če se sprava razdere. Nemško-liberalni list na Dunaji, ki ima tesne zveze z levčarskimi vodjami na Češkem, pravi: Mnogi nemški poslanci mislijo, da treba priganjati, da se postavijo na dnevni red one predloge o spravi, za katere je treba dvetretjinske večine. S tem se bode pojasnil položaj. Kaj bi nemški poslanci storili, če se omenjene predloge zavržejo, tega omenjeni list ne pove. Da bi ostavili deželni zbor, tega mi skoro ne verjamemo.

Mogoče je po tem takem, da pridejo v deželnem zboru te osodepolne predloge na vrsto. To sta dve: razdelitev volilne skupine veleposestva v več volilnih okrajev in uvedanje narodnih kurij. Nemški listi naglašajo neizogibno potrebo, da Nemci dobé kak sedež v deželni upravi in da bode liberalno veleposestvo tudi zastopano v deželnem zboru. Nam se ta potreba ne dozdeva tako nujna. Če je Nemcem toliko za sedež v deželnem odboru, zakaj so se pa kujali ob začetku sedanje postavodajne dobe? Prišli naj bi bili v zbornico, pa bi v skupini mest gotovo bil voljen Nemec v deželni odbor. Pa tudi sedaj se temu nedostatku lahko odpomore. Staročehi, ki so večinoma še kolikor toliko naidušeni za spravo, če tudi si tega javno pokazati ne upajo, imajo v deželnem odboru oba sedeža v skupini mest in industrijskih krajev. Prav lahko odstopijo jeden mandat Nemcem, pa je nedostatku odpomagano. Isto tako tudi po kompromisu lahko pridejo nekateri ustavoverni veleposestniki v deželni odbor. Ni treba družega, da odlože nekateri konservativni posestniki svoje mandate, kar lahko storé, ker bi po premeni volilnega reda itak vsi sedanji konservativni poslanci ne prišli v deželni zbor. Tako je sedaj jasno, da Staročehi in veleposestniki lahko brez Mladočehov, da, proti volji Mladočehov, ustrezajo dvema željama Nemcev, in zaradi tega ni treba spravljati v razgovor

predlog, o katerih se ve, da bodo skoro gotovo zavržene in s katerimi bi se še le prav razdražili duhovi.

Ti dve predlogi tudi sedaj iz mnogih vzrokov nista umestni, da bi se o njih razpravljalo. Ker se začenja gibanje za občno volilno pravico, pač ne kaže, da bi še sedaj ugibali in premišljevali, kako bi prikrojili sedanje volilne rede, da bi se dali dlje časa ohraniti. Uvedenje kurij bi bila tudi le velika ovira za parlamentarno delovanje. Manjšina bi potem vselej lahko ovirala parlamentarno delovanje, če bi brezozirno porabljala svoje orožje. Tudi bi se s tako premembo volilnega reda dobili veleposestniki preveliki upliv. Da predprave veleposestnikov neso dandanes osnovane, o tem smo že govorili in zatorej tudi ne kaže njih predprav še povečšati. S premembo volilnega reda v veleposestvu, bi se pa tudi le bolj utrdilo gospodstvo veleposestnikov, ker bi se potem mej njimi napravila sloga. Sedaj vsaj jedna polovica nasprotuje drugi in zatorej slabita svoje moči ter ne moreta toli uplivati na javne zadeve.

Sploh se pa mora sprava precej predelati predno dobi tako obliko, da bode moči o njej resno govoriti. Treba je še poprej novih dogovorov mej Nemci in Čehi. Mi ne stojimo na stališči Mladočehov, ki trdijo, da sprava ni mogoča brez obnove češkega državnega prava, ker bi bilo preoptimistično misliti, da se bodo pri sedanjih odnosih dali Nemci za to pridobiti. Če bi se tudi morda ta ali oni, ali recimo cela nemška frakcija izrekla za državno pravo, bi s tem še ne bilo dosti pridobljeno, ker nemški narod bi gotovo obrnil hrbet takim svojim zastopnikom in poslednji izgubili bi tla pod nogami, kakor so jih Staročehi. Nemci so toliko govorili in agitovali proti češkemu pravu, da bi sedaj svoje politike nakrat ne mogli spremeniti. S tem pa ne rečemo, da bi se Čehi morali odreči češkemu pravu, a o tem bomo še kdaj pozneje govorili. Za danes le toliko rečemo, da se tudi brez obnove češkega državnega prava dadó doseči povoljne razmere mej Nemci in Čehi, če ne stalno, pa vsaj začasno.

Nekaj družega pa morajo Čehi z vso odloč-

nostjo zahtevati, in to je, da se sprava izvede ne le za Češko, ampak tudi za Moravsko in Šlezko. Če Nemci v to ne privolijo, ne kaže Čehom sklepati nobene sprave z njimi. Vse, o čemer se bodo sporazumeli za Češko, veljati mora tudi za Moravsko in Šlezko. Če Nemci v tem ali onem oziru gledé Moravske in Šlezije ne prijenjajo, tudi Čehi ne smejo prijenjati Nemcem na Češkem v baš istem oziru. Če se bodo Čehi po tem ravnali, ne bodo zašli na napačno pota, kakor so na Dunaji pri dogovorih. Sedaj se jim ponuja prilika, da še lahko kaj storé za svoje brate v Moraviji in Šleziji; ko bi se sprava za Češko že jedenkrat dognala, ne imeli bi več take priložnosti. Ako se Čehi postavijo na to stališče, bodo kurije že „a priori“ pokopane, ker jih Nemci za Moravsko in Šlezko dovoliti ne bi hoteli. Odstranjena bi bila torej nevarnost, ki bi ovirala ne le razvoj češkega naroda, temveč tudi daljši razvoj parlamentarizma.

Mi vemo, da bode vlada na vse mogoče načine pritiskala na Čeha, zlasti na Staročeha. Mej drugim se že sedaj razširja vest, da odstopi sedanja vlada. Mi smo že pojasnili, da se takega stršenja ni bati, in preverjeni smo, da se tudi Čehi ne bodo dali prestrašiti. Nevarnejše se pa nam zdi, če vlada nakrat obljubi, da je pripravljena dovoliti češki notranji uradni jezik. S tem bi gotovo pridobila vse staročeske omahljivce za spravo, morda pa tudi kacega Mladočeha. S to koncesijo bi pa pravo za pravo Čehi dosti ne priborili. Po naših mislih je za češki narod važneje, da se zagotovi obstanek Slovanom na Moravskem in v Šleziji, nego pa dovoli češki notranji uradni jezik. Nemški notranji jezik, če tudi se ne strinja z ustavo, vender ne preti obstanku češkega naroda, pač pa preté mu nemške učilnice in nemško vnanje uradovanje v Šleziji in v Moraviji. Zato pa od energičnih Mladočehov pričakujemo, da za skledico leče, za češki notranji jezik, ne bodo izdali mnogo važnejših čeških interesov na Moravskem in Šlezkem, kajti s tem bi se neodpustno zagrešili proti češkemu narodu. Sprava za vse dežele češke krone ali pa nič, to mora biti gaslo vsem češkim politikom v sedanjem času.

LISTEK.

Med knjigami in ljudmi.

(Češki spisal Svatopluk Čech, preložil I. Skalar)

II.

(Dalje.)

Jutranji žarki, ki so se boječe kradli skozi listje velikanov obdajajočih v polukrogu velikanski simbol modrosti in sile, zlatili so krasno najvišje kodorce svetlih las, vijočih se v prostih kodrih po vratu in lepo zaokroženih ramah mladostne jezdarke. Oblečena je bila v priprosto obleko, ki je sicer v svojih posameznostih pričala o boljšem stanu, a v celoti je bila nekako malomarno fantastično prikrojena, obnošena, sem ter tija raztrgana. Na strani proti njemu viseli sta ob boku sfinginem okrogli nožici pod čipkastim robom svetle obleke in na njih sta se zibala ljubezniva brezpetnika, katera sta bila videti, kakor bi bila v letu s prsti vjeta.

Obraz devotkin, ki je bil na polu od njega obrnjen, je bil majhen, lep, gospodskih potez in je zanimal motrilca kakor s svežnostjo bele polti in rožnega nadiha lic, tako z otroško sanjavo

razprostrto po njem in gledajočo izpod od solnca pozlačenih trepalnic preko nedrij sfinginih v listnato ozadje. Šestnajst let je bila najvišja starost, katero je prisojal Vaclav temu ljubeznivemu bitju.

Zdelo se mu je, kakor da vidi pred saboj knjeginjo jutra, v kateri je zedinjena i toplota solčnih žarkov, i svežost porošenih cvetov, i življenje prebujajoče se prirode, i tiha, v najslabšem pianisimu začenjajoča se godba bučel in mušic, tičev in daljnih, daljnih zvonov . . .

Dolgo je stal Vaclav zaglobljen v malo krasotico in dolgo je ona nepremično sanjari; najedenkrat je obrnila glavico, in njen sanjavi pogled se je srečal z očesom nepričakovane občudovalca. Strah, osuplost in sramežljivost so naglo preleteli njen obraz; potem spolznila je njena ročica naglo z grapastega, zamišljenega čela, skokoma sta bili njeni nožici na surovem podstavci in z nekoliko brzimi koraki je izginila devotka za gostim zelenjem dreves, ne zmenivši se, da je jeden ljubezniv brezpetnikov ostal sirota na kamenitem podstavci.

Vaclav je gledal še na vrat kamenite sfinge in povpraševal sam sebe, ni li bilo stvor njegove zbok opuščene parka pesniški razpoložene domisljije, kar se je pred hipom v čarobni kreposti dvi-

galo ondu mej levom in žensko, na meji modrosti in sile. Ali osirotili brezpetnik na podstavci je razpršil vse dvome.

Naglo je stopil k njemu in pobral mali dokaz istinitosti, katero bi bil morda brez njega odsodil v kraljestvo krasnih sanj.

Držeč brezpetnik v roki, gledal ga je zamišljeno. Premišljeval je nad njim, kakor Hamlet nad lobanjo, seveda o manj žalostnih stvareh, o kakeršnih se baš more premišljevat nad majhnim, nežnim brezpetnikom, iz katerega je pred hipom ušla nožica ljubeznive devotke.

Čegav si? ga je vprašal Vaclav. Kako se imenuje plaha tvoja zapovedovalka? Ali stanuje v gradu? Gotovo, kako bi prišla tako brzo zjutraj v park. Ali čegava hči je? Morda nemega ključarja? Ali pripada številu šestih Dijan brez polumesece, katere je nelepi don Juan taka sramotno obsodil? Proč, nespametna misel!

Po daljnem brezuspešnem popraševanju brezpetnika in samega sebe se je zaljubljeni Hamlet prepričal, da na ta način ničesar ne izve, in da je najbolje spraviti bajni brezpetnik, s čegar pomočjo gotovo še danes ali jutri najde krasno pepeluško. Z vzdihom je torej shranil dragoceno najdbo v naprsni žep.

(Dalje prih.)

Deželni zbor kranjski.

V predvčerani prvi seji bile so izročene vse priloge k poročilu o delovanju dež. odbora za dobo od 1. septembra 1889 do 31. avgusta 1890 do- tičnim odsekom (to je finančnemu in upravnemu) v pretres. Priloge, katerih je skupaj 32, so naslednje: Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga izkaz o gospodarjenju s kranjskim učiteljskim po- kojninskim zakladom za leto 1889. Proračun za- klada učiteljskih pokojnin za leto 1891. Poročilo dež. odb., s katerim se predlaga računski sklep deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu za l. 1889, ločen za šolo in gospodarstvo. Poročilo dež. odb., s katerim se predlaga proračun deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu za leto 1891. Poročilo dež. odb., zadevajoč brezplačni odstop nekaj zemljiških parcel poleg de- želnega muzeja Rudolfinia za napravo javnega pro- stora. Poročilo dež. odb., s katerim se predlagata muzejskega zaklada računski sklep za leto 1889. in proračun za leto 1891. Poročilo dež. odb., s kate- rim se predloži računski sklep bolniškega zaklada za leto 1889. Poročilo dež. odb., s katerim se pred- loži računski sklep porodniškega zaklada za leto 1889. Poročilo dež. odb., s katerim se predloži računski sklep najdenškega zaklada za leto 1889. Poročilo dež. odb., s katerim se predloži računski sklep blazniškega zaklada za leto 1889. Poročilo dež. odb., s katerim se predlaga računski sklep deželno- kulturnega zaklada za leto 1889. Poročilo dež. odb., s katerim se predlaga proračun deželno-kul- turnega zaklada za leto 1891. Poročilo dež. odb., s katerim se predlaga računski sklep norm. šol- skega zaklada za leto 1889. Poročilo dež. odb. z načrtom zakona, s katerim se nekatera določila de- želnih zakonov z dne 29. aprila 1873. leta, dež. zak. št. 22, in z dne 9. marca 1879. leta, dež. zak. št. 13, prenašajo, oziroma dopolnjujejo. Poročilo dež. odb. o uravnavi zdravstvene službe v občinah. Poročilo dež. odb. tikajoče se razširjanja trtne uši po Kranjskem. Poročilo dež. odb., s katerim se predlaga računski sklep deželne prisilne delavnice za leto 1889. Poročilo dež. odb., s katerim se pred- laga proračun deželne prisilne delavnice za leto 1891. Poročilo dež. odb., s katerim se predloži proračun bolniškega zaklada za leto 1891. Poročilo dež. odb., s katerim se predlaga računski sklep gledališkega zaklada za l. 1889. Poročilo dež. odb., s katerim se predlaga proračun gledališkega zaklada za l. 1891. Računski sklepi ustanovnih skladov za l. 1889 in pro- račun za l. 1891. Poročilo dež. odb., s katerim se predloži proračun porodniškega zaklada za l. 1891. Poročilo dež. odb., s katerim se predloži proračun blazniškega zaklada za leto 1891. Poročilo dež. odb., s katerim se predloži proračun najdenškega zaklada za leto 1891. Poročilo dež. odb., zadeva- joče ustanovo za operaterja. Poročilo dež. odb. o podpori za višjo dekliško in gospodinjsko šolo pri Uršulinkah v Ljubljani. Poročilo dež. odb. gledé jezikovne uredbe na c. kr. državni višji realki v Ljubljani. Računski sklep deželnega posojilnega zaklada za leto 1889. Proračun deželnega posojil- nega zaklada za leto 1891. Računski sklep dežel- nega zaklada za leto 1889, Poročilo dež. odb. gledé pooblaščenja za pobiranje 20% presegajočih priklad za cestne namene.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 16. oktobra.

Deželni zbori.

O dolenjeavstrijskem zasedanju se je takoj v prvi seji predložila predloga o zdinenju pred- krajev z Dunajem. Namestnik je pri tej priliki v dolgem govoru dokazoval, da se prebivalcem pred- krajev ni bati, da bi se jim povišali davki, če se pridružijo Dunaju, in našteval ugodnosti, ki jih bodo imeli od zdinenja. Njegov govor, dasi je bil jako lep, vendar ni preveril nobenega izmed nasprotnikov zdinenja, da bi prebivalstvo zares od zdinenja imelo kaj dobička.

V češkem deželnem zboru bode Staročeha letos vodil Rieger, kakor jih je prejšnja leta. Svojega mandata ne misli odložiti, kakor tudi njegovi so- mišljeniki ne, da si je narod že dovolj jasno po- kazal, da se ne strinja z njih politiko. Misli se, da jih je vlada pregovorila, da naj že ostanejo v de- želnem zboru, da ne pride do kake politične pre- membe pred državnozbornimi volitvami. Po volit- vah se bode že odločilo, na katero stran je krene avstrijska notranja politika.

Češkonemška sprava.

Češki namestnik grof Thun priporočal je grofu Taaffeu, ko je bil pri njem na Dunaji, da naj sam

pride v Prago in se dogovarja z vodjami vseh treh strank. Se li bode ministerski predsednik ravnal po tem nasvetu, ne vemo.

Solnograški deželni zbor.

Pri volitvi solnograškega deželnega odbora se bodo pokazale težave. Solnograški deželni odbor šteje štiri člane. Poslanci kmetijskih občin bodo vo- lili zmernega konservativca, mesta liberalca, vele- posestvo Lienbacherjevca, za četrtega deželnega odbornika, katerega voli ves zbor, se pa ne morejo sporazumeti. Lienbacherjevci bi radi imeli še ta mandat, toda v to nečejo privoliti niti libe- ralci, niti zmerni konservativci. Ker pa nobena po- slednjih dveh strank sama nema večine, bode zma- gal oni kandidat, kateremu dadó tudi Lienbacher- jevci glasove. Če bi bil voljen liberalac, bi liberalci z deželnim glavarjem vred imeli v deželnem od- boru večino.

Novo pomnoženje vojske.

Jedva se je pomnožilo trdnjasko topništvo, že se govori o pomnoženju tehniških čet, ker njih število ne zadošča sedanjim potrebam. Pomnožilo se bode število ženijcev in pijonerjev in se bode sploh organizacija teh čet nekoliko premenila. Pri- hodnje leto se bode od delegacij že zahteval po- trebni kredit.

Vnanje države.

Kraljica srbska Natalija

dala je izdelati neko spomenico, katera se izroči skupščini v novembru, ko se snide. Kraljica za- hteva, da se natančno določijo njene pravice kot kraljeve matere, da bode mogla nadzorovati vzgojo svojega sinu. Spomenici se bodo pridejali dokumenti, ki se tičejo ločitve zakona. Če skupščina ne ustreže kraljicini želji, hoče baje Natalija za zmiraj osta- viti Srbijo in nastaniti se na Francoskem.

V nemškem državnem zboru

bode predlagal katoliški centrum, da se jezuitom dovoli povrnuti se v Nemčijo. Ta predlog bode tudi dobil potrebno večino, ker bodo zanj glasovali tudi socijalni demokratje in svobodomiselná stranka. Ne ve se pa, če bode temu predlogu pritrtil še zvezni sovet.

Socijalnodemokratični shod.

Na socijalnodemokratičnem shodu v Halle po- ročal je poslanec Bebel o gibanju socijalnih demo- kratov v dobi, ko je veljal zakon proti socijalistom. To so bili žalostni časi za stranko. Da se je izdal ta zakon, izmislili so si vladni krogi, da obstoji neka tajna zveza, katere pa nikdar bilo ni. Vsi so- cijalni demokratje v Nemčiji bili so tačas obsojeni na več nego na tisoč let ječe. Dohodkov je stranka imela od 1880. leta 390.000 mark, premoženja ima sedaj 171.000 mark. Socijalnodemokratični listi v Nemčiji imajo 600.000 naročnikov.

Dopisi.

Iz Litije ob južni železnici 15. ok- tobra [Izv. dop.] Na izid zadnjega pevskega večera dne 12. t. m. sme „Litijsko pevsko društvo“ — ozi- roma gospice pevkine in gospodje pevci ponosni biti, kajti občinstva domačega in tujega zbralo se je na ta večer v g. Oblaka prostorih toliko, kakor poprej baje še nikdar v takem številu. S tem po- kazalo je naše razumništvo, kako visoko čisla lepo slovensko petje, kar pevcem daje še več poguma, da vstrajajo na pričetem polji. — Pred vsem mo- ramo pa pohvalno omeniti mešane zборе tega večera, ki so se posebno odlikovali. V Heidrichovi „Siroti“ nas je posebno iznenadila s svojim milo-zvonečim sopranom gospica Milka Koblarjeva, na občno zahtevanje ponavljala se je ta pesem trikrat, dokaz temu, kako globoko so glasovi te izborne skladbe občinstvu segali v srca! Nedvedov četverspev „O- blakom“, v kojem so se odlikovali gospici Pod- krajšekova in Minka Koblarjeva ter gospoda Coclig in Pavel Črne, je slušateljem ravno tako ugajal. O. H. Sattner mešani zbor „Opomin k petju“ žel je isto pohvalo. Isto tako so bili z naudušenjem vsprejeti vsi moški zbori. Požrtvoval- nim gospicam pak kličemo: Presrečna Vam hvala za trud, proseč Vas, da nas še nadalje podpirate, izrazujoč prav toplo željo, da bi s tem vrlim či- nom privabile še več drugih pevkij v pevsko kolo! Bog Vas živi!

Iz krškega okraja 12. okt. [Izv. dop.] (Konec.) Število otrok za šolo ugodnih je 7666, ob iskajočih pa 3789. Šolsko obiskovanje se je v obče zboljšalo, vendar so še nekatere šole z jako slabim šolskim obiskovanjem.

Učiteljskih močij je bilo koncem šolskega leta 46 in sicer 12 nadučiteljev, 16 učiteljev, 14 učiteljc in 4 pomožni učitelji. Za ženska ročna dela bilo je postavljenih 7 posebnih učiteljic. Katehetov je bilo 30. Kmetijski pouk učil se je na 11 šolah večinoma teoretično in praktično. Pravi kmetijski nadaljevalni tečaj bil je na 1 šoli, po 1 ali 2 po-

sebnih ur se je ta predmet učil še na drugih 3 šolah.

Uspehi v obče in v posamičnih predmetih so bili povoljni, na nekaterih šolah celo prav dobri. Le po nekod je želeti boljših uspehov. Učiteljstvo se je v veliki meri zelo trudilo, da bi doseglo dobre ali vsaj boljše uspehe, in videlo se je, da trud ni brezuspešen. Disciplina na večini šol dobra, na ne- katerih prav dobra. Uradni spisi naj se izvršujejo z največjo skrbjo. Na katerih šolah še niso v redu. Učitelji naj bodo mej seboj složni kakor tudi s prebivalstvom in z g. duhovniki. Šola bode središče njihovega delovanja. Šolski vrt bode vzgleden. Za učila je skrbeti, da se pomnože. H koncu nadzor- nikovega poročila počasti konferencijo s svojim po- hodom okrajni glavar g. Weiglein. Gosp. predsednik ga s toplimi besedami pozdravi in se mu pri tej priliki zahvaljuje za uspešno podporo pri razvoji šolstva, na kar g. okrajni glavar zagotavlja, da bode z največjim veseljem deloval na prospeh ljud- skega šolstva in učiteljstva, kar konferencija z glas- nim odobravanjem vzame na znanje. Na to sledi izbor in razdelitev učne tvarine iz realij za posa- mične razrede in oddelke raznih kategorij ljudskih šol v krškem šolskem okraju. Ti učni načrti so se že lanske leto pri konferenciji vsestransko obrav- navali. Izročili so se posebnemu odseku pod pred- sedstvom g. razzornika. Iz lanskih referatov je go- spod nadzornik sestavil potem učne načrte za jedno- dvo- tri- in štirirazrednice, ter jih poslal odsekovim udom (gg. Abram, Grčar, Požar, Ravnika) v pre- gled. Dotične načrte vsprejela je konferencija so- glasno.

Potem poroča g. učitelj Fran Slanec iz Radeč „o ovirah povoljnemu učnemu in vzgojnemu uspehu v ljudski šoli (zlasti na deželi) in kako bi se taisti odstranili.“ Gosp. poročevalec razpravlja o živem in velezanimivem govoru razne ovire, ter navaja sred- stva s katerimi bi se te ovire odstranile. Iz njego- vega izbornega poročila je bilo razvidno, da je umel stvar in se za njo unel, pa tudi, da si je v svesti vzvišenega poklica učiteljevega. Njegov referat bil je vsestranski živo pohvaljen. Sledilo je dalje do- ločilo učnih knjig in učilnih sredstev za šolsko leto 1890—91. in poročilo knjižničnega odbora o stanju, uporabi in računu okrajne učiteljske knjižnice. Konečno sledi volitev stalnega odbora: Izvoljeni so bili gg. Bezljaj, Lapajne, dr. Romih in Rupnik. V knjižnični odbor pa so bili voljeni gg. Cepuder, Lapajne, dr. Romih in gospodična Schmidinger.

S tem je bil usporod končan in g. predsednik se zahvaljuje gg. poročevalcem za trud in za od- lična poročila, vsem pa za pazljivost, ter želi, da bi današnja konferencija obrodila obilo sadu. Vspod- buja navzočnike naj z vsemi svojimi močmi delu- jejo na korist izročene jim mladine, naj ji ucep- ljajo v mlada in usprejemljiva srca čut ljubezni do Boga, do domovine, države in presvetle cesarske hiše. Zahvaljuje se g. okr. glavarju za njegovo pri- sotnost, ter sklene konferencijo s trikratnim „Živio“ in „Slava“ klicem na presvetlega vladarja.

Gosp. Lapajne se v imenu učiteljstva zahvali g. nadzorniku za uzorno in nepristransko voditev konferencije.

Po obedu zborovalo je pedagoško društvo na vrtu g. Gregoriča. — ar.

Kranjski odlikovanci na Dunajski kme- tijski in gozdarski razstavi.

Glavni odbor Dunajske kmetijske in gozdarske razstave objavil je ravnokar imena odlikovancev te razstave. Kranjska dežela sme biti jako zadovoljna z uspehom, kajti priznanih je njenim razstavnikom jako mnogo odlik. Omenjamo, da ni mej odlikovanci nekaj odličnih razstavnikov, ki so pa bili gotovo le prezrti, zato se je kmetijska družba obrnila na mero- dajno mesto, da se popravi napaka, kar bomo ob svojem času še poročali.

Odlike so četverne: I. častna diploma (za družbe, zastope t. t. d.), ali pa zlata svetinja (za trgovce). II. Sreberna svetinja ali pa priznanska diploma za predmete domačega obrta. III. Bronasta svetinja. IV. Razstavna diploma.

I. Častna diploma ali zlata svetinja je priznana:

1.) C. kr. kmetijski družbi kranjski za skupno razstavo kranjskih pridelkov.

2.) Ribiškemu društvu kranjskemu za razstavljene kranjske ribe.

3.) Franu Kotniku na Vrhniki za par- kete, (jedina I. odlika v tej stroki na vsej raz- stavi).

4.) Karolini Lapajne-tovi v Idriji za čipke.

5.) Petru Majdiču v Mengiši za moko kot soudeležniku skupne razstave avstrijske mlinarske zaveze.

II. Srebrna svetinja ali diploma v skupini domačega obrta je priznana:

6.) Podkovski šoli c. kr. kmetijske družbe kranjske za razstavljena v šoli izdelana učila.

7.) Mihaelu Ambrožiču v Mojstrani za razne čebelarke predmete.

8.) Martinu Draganu v Beli Peči za panje iz lesne volne.

9.) Karolu grofu Lanthieriju v Vipavi za vina.

10.) Ivanu Koslerju v Ljubljani za lesne izdelke.

12.) Alojziju Loy-u v Kočevji za vino.

13.) P. M. Avgustu Maly-ju v Beli Peči za lesno volno.

14.) Mihaelu Pakiču v Ljubljani za suho robo.

15.) Matiji Pakiču v Ribnici za suho robo.

16.) Matiji Pircu v Kranji za platnene izdelke.

17.) Ferdinandu Schulzu v Ljubljani za pripravljene ribe.

18.) E. Stampflu v Ljubljani za izdelke kočevskega domačega obrta.

19.) G. Tönniesu v Ljubljani za stroje za obdelovanje lesa.

III. Bronaste svetinje so priznane:

20.) C. kr. kmetijske družbi kranjski za skupno izložbo gozdarskih pridelkov.

21.) Grofu Kottulinskemu v Boštanji za lesne izdelke.

22.) Ivanu Jegliču v Begunjah za čebelarke predmete.

Denarna darila v skupini domačega obrta za dobila:

23.) Ivana Dolžič in

24.) Janja Radojčič.

„Hors concours“ t. j. vsaki odlik se je odpovedala: 25.) Bratov Koslerjev pivovarna v Ljubljani.

Vsi imenovani razstavniki razen onih pod št. 2, 12, 19 in 22 razstavili so svoje predmete v paviljonu c. kr. kmetijske družbe kranjske. Ako se oziramo na veliko konkurencijo in malo število udeležnikov s Kranjskega, moramo reči, da so bili kranjski razstavniki izredno odlikovani, in sicer toliko glede na število, kolikor glede na kakovost odlike.

Domače stvari.

— (Slovensko gledališče.) Poročali smo že, da bode prva letošnja gledališka predstava dne 19. oktobra t. l. Ravno kar se nam javlja, da se vsled nepričakovanih ovir ne more pričeti gledališka doba že s prihodnjo nedeljo, kar slavnemu občinstvu s tem naznanjamo ter izražamo nado, da se bode tem živahneje odzvalo pri letošnjih predstavah. Kdaj bo prva predstava, naznanimo o svojem času.

— (Fran Ondriček.) Slavni virtuoz, kateremu smo se divili že tu v Ljubljani, pride zopet k nam in bode dne 23. t. m. koncertiral. Mej tem časom, odkar je bil tukaj, prepotoval je umetnik mnogo sveta in povsod, kjer je igral, žel je nahušeno odobravanje. Naj omenimo le nekoliko, kaka odlikovanja je lani in letos slavni pevec dosegel. V Bukureštu je Ondriček začetkom marca lanskega leta v dveh velicah koncertih nastopil in odlikovan bil z vabilom k dvoru. Kraljica je igrala z njim nekatere sonate in ga tudi spremljevala pri samogriah. Dne 6. marca 1889. l. je kraljica podarila Ondričku krasen demanten prstan in svojo podobo. Kralj Karol podelil mu je viteški red rumunskega zvezdnega reda. Z Rumunskega podal se je Ondriček v Rusijo. Rusi so ga vsprejeli v Moskvi z veliko nahušenostjo, še večje triumfe pa je doživel v Kijevu, nego v Moskvi. Podarili so mu mnogo dragocenih darov in v koncertni dvorani so kijevski dijaki Ondrička dvignili na roke, ter ga nosili pred nahušenim občinstvom. Letos je igral dne 28. januarja v Belemgradu in je obiskala njegov koncert tudi kraljica Natalija ter se Ondričku zahvalila po koncertu, da je tudi Beligrad obiskal ter mu čestitala na prelepem uspehu. Meseca marca

t. l. igral je Ondriček v Carigradu. Koncertiral je v dvorani društva „Teutonia“ ustopnina je bila jako visoka, uspeh pa izreden. — Isti čas priredila je soproga avstro-ogerskega poslanca v Carigradu, gospa baronica Calice koncert na korist avstro-ogerske sirotišnice v Galati. Da bi dosegla večji dohodek, povabila je Ondrička, da bi sodeloval, kar je tudi storil. — Doletela ga je čast, da ga je povabil sultan k sebi, da mu je igral. Sultan se je jako pohvalno izrazil mu izročil imenitno častno darilo ter mu podelil Medžidije-red. Zdaj, ko je koncertiral v Poljski, Rumuniji, Srbiji, Turčiji in Rusiji, vrnil se je zopet v Avstrijo, potem pa ide na Nemško in Švedsko. V jeseni prihodnjega leta pa namerava podati se v Ameriko. Ljubljancem je smemo pač veseli biti, da nas obišče slavni komorni virtuoz Ondriček in nam poda priliko, zopet čuti krasne glasove, ki jih izvalja svojim goslim ter občudovati njegovo umetniško spretnost in duhovito premišljeno igro. Ondriček je sedaj menda prvak mej umetniki goslarji in nihče naj ne zamudi priti h koncertu, kdor se zanima za glasbo.

— (Otvoritev lokalne železnice iz Radgone v Ljutomer) vršila se je včeraj jako slovesno. Posebni vlak z ministrom Bacquehemom, baronom Kübeckom, fzm. vojvodo Virtemberskim, deželnim glavarjem grofom Wurmbandom in drugimi dostojanstveniki došel je ob 1/4 11. uro na kolodvor v Ljutomeru, kjer je bil vsprejem izredno lep. Na tisoče je prišlo kmetijskega prebivalstva iz okolice gledat prvi vlak, katerega je občinstvo na vseh praznično okrašenih postajah z veseljem pozdravljalo. Po oficijalnem pozdravu na kolodvoru šli so vsi gostje na veliki trg, kjer je bila baš za ta dan postavljena lična lopa. V njej bil je banket, pri katerem so bile razne napitnice. Govorili so: župan Steyer, načelnik okrajnemu zastopu Kukovec, minister Bacquehem, grof Wurmband, namestnik baron Kübeck in dr. Zvečer priredila je vojaška godba Ljutomerčanom sijajen koncert.

— (V okrajni šolski svet okolice Ljubljanske) imenovan je namesto umrlega g. Frana Kotnika z Verda gosp. Gabrijel Jelovšek, župan na Vrhniki.

— (Prememba v posesti.) Takozvani Maličev grad na Viči kupila je od gospe Maličeve gosposlična Blaznikova iz Ljubljane, kakor se nam poroča, za 12.000 gld.

— (Proti petardovcem.) Prihodnji ponedeljek 20. t. m. bode pred deželnim sodiščem v Trstu obravnavana proti Karolu Coretti-ju zatoženemu zaradi metanja petard. Obravnavalo se bode tajno, pri zaprtih durih in je povabljen nad 20 prič.

— (Poročil) se je včeraj zvečer gosp. Ivan Šepic, lekarnar v Trstu, z gosposlično Pavlo Mathianovo, hčerjo c. in kr. dvornega zalagatelja in tovarnarja za hišno opravilo na Dunajski cesti.

— (Osnova lokalne železnice na Korškem.) Neka delničarska družba hoče dobiti dovoljenje za izvršitev tehničnih del za lokalno železnico, ki bi se na postaji Podkloštrov (oziroma Medgorje) oddelila od državne železnice ter bi peljala skozi Bistrico, Čajno, Podrafeje v Šmohor.

— („Učiteljski Tovariš.“) Glasilo „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“ ima v 20. št. nastopno vsebino: O zemljepisnem pouku. — Šolstvo ljubljansko začetkom šol. leta 1890/91. — Knjiga Slovenska v XIX. veku. — Ukazi in odredbe šolskih oblastev. — Književnost. — Naši dopisi. — Društven vestnik. — Vestnik.

— (Odprava proste luke v Trstu.) V ponedeljek se je sešla enketna komisija, katera se bode posvetovala o pravilniku, ki stopi v veljavo z odpravo proste luke. Komisiji bode predsedoval gosp. namestnik. Pravilnik je izdelala finančna direkcija. Posvetovanja te komisije bodo precej časa trajala; zato se pa avstro-ogerska carinska konferencija — katera bode obravnavala o željah gor rečena enketne komisije glede sestave izvršilne postave za odprave Tržaške in Reške proste luke — ne snide pred mesecem novembra.

— (Metlika) 15. okt. Ogenj upepelil je včeraj na Radovici v treh urah 29 hiš s poslopji in pridelki, nekateri posestniki so brez živeža in obleke. Zažgala so deca. Ljudi ni bilo doma, vode nikjer blizu, plahte (rjuhe) so v mošt namakali in strehe pokrivali. Zavarovanih je 11 hiš pri „Slaviji“. Gasilno društvo Metliško je bilo prišlo na pomoč, pridite še Vi, ljudje božji in darujte za nage in lačne pogorelece.

— (Iz Poddrage.) Nedavno dobili so žilo živega srebra v Mančah. Gosp. rudniški svetnik izrekel se je, da bi glavna žila imela biti pri Podragi. Res pričeli so štirji naši možakarji iskati in po starem pregovoru „kdor išče ta najde“, našli so tudi oni na treh različnih mestih lepe kose rude živega srebra. — Kar se vinskih letin tiče, gledal nas je ljubi Bog 15 let skozi malo okence, kajti suše, toče peronospore, draginje so se tako udomatile, da ne vemo, kaj bo! Morda nam sreča pri srebru pokaže milejše lice. Spremeniti se mora kaj, kajti drugače začeli bomo i mi z onimi svetepisemskimi veslarji upiti: „Otmí nas, poginjamo.“

— (Razveljavljena prepoved.) Hrvatska vlada je razveljavila prepoved uvažanja živine iz Istre, kojo prepoved je izdala dne 27. aprila t. l., ko se je pojavila živinska bolezen v Istri.

— (Premij za pobite zveri in vidre ter za pokončanje steklih psov in maček) izplačalo se je od 1. avgusta 1889. da konca julija 1890: za 1 mladega medveda 20 gld., za 3 medvedke po 40 gld. 120 gld., za 38 vider 76 gld., za 26 steklih psov 130 gld., za 1 steklo mačko 5 gld., vkupe 351 gld.

— (Narodne legende za slovensko mladino II. zvezek.) Gosp. Anton Kosi, učitelj v Središči, pričel je hvalevredno podjetje izdajati v „Narodnih legendah“ naši mladini primernega in prijetnega berila. Kajičica je lična, vsebina pa prav skrbno izbrana, zato se je prvi zvezek kaj hitro spečal, ker so povsod segali po njem. Drugi zvezek, ki stane le 20 kr., ima na 42 straneh 19 prav ličnih legend, ki bodo izvrstno prižale otrokom. V predgovoru pravi gosp. pisatelj, da ima tudi za III. zvezek gradivo že pripravljeno in da bode tudi tretji zvezek izšel, ko se mu povrnejo tiskarski troški za družega. Zatorej rečeno knjižico občinstvu toplo priporočamo.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 16. oktobra. Cesar vsprejel dopoldne ministerskega predsednika Taaffeja, potem je prisegel namestnik dalmatinski David.

Dunaj 16. oktobra. Avstro-ogerska banka zvišala diskont za pol odstotka.

Peterburg 15. oktobra. „Moskovskija Vjedomosti“: Preteklo nedeljo v Ečmjadsinu zbrani Armenci brzojavili v imenu vsega armenskega naroda ruskemu carju svojo udanost.

Razne vesti.

* (Za ruskega carja srebrno poroko) se delajo velike priprave in dvorni maršal je že izdelal dotični program. Slavnostij, ki prično dne 9. novembra t. l., udeležili se bodo zastopniki vseh vladajočih hiš v Evropi.

* (Najceneje potovanje iz Ogerske v Italijo.) Od kar se je napravila po prizadevanji ogerskega trgovskega ministerstva parniška zveza mej Reko in Jakinom, se najceneje in najhitreje pride iz Budimpešte oziroma iz Zagreba v Italijo po Budimpeštansko-Reški železnici. Z Reke odhaja parnik ob nedeljah in četrtek zvečer ob 8. uri, po prihodu poštnega Budimpeštanskega vlaka. Iz Jakina na Reko prihaja parnik ob torkih in petkih tudi zvečer ob 8. uri in se potniki z vlakom, odhajajočim proti 10 uri v Budimpešti, lahko dalje odpeljejo. Vožnja mej Reko in Jakinom traja 12 ur. Zato vožnjo oddajajo se direktni vozni listki iz Budimpešte v Jakin in iz Jakina v Budimpešto po 14 gld 60 kr. za prvi, 12 gld. za drugi razred za brzovlake; 13 gld. za prvi, 10 gld. 80 kr. za drugi 7 gld. za tretji razred pri poštnih vlakih. Vozni listki I. in II. razreda veljajo za prvi in listki III. razreda za II. razred na ladiji. Potnikom pelje se tudi do 50 kilogramov prateža zastoj. Direktni vozni listki izdajajo se tudi na drugih večjih postajah ogerskih državnih železnic.

* (Pesnik milijonar.) Ruski pesnik Plavščejev, ki je pred štirimi leti praznoval štiridesletnico svojega literarnega delovanja, postal je nakrat milijonar. Jeden oddaljenih njegovih sorodnikov volil mu je nad 2 milijona rubljev v gotovini, 4000 desetnin zemlje v jednej najboljših gubernij v državi in lepo hišo v Peterburgu. Pesnik živel je dosedaj v ubožstvu. Dvanajst let je bil v prisilnem delu v Sibiriji, ker se je bil udeležil neke zarote.

* (Dedščina v telovniku.) V Cannessu umrl je nedavno star čudak, o katerem se je v obče mislilo, da je ubog. Ko so odprli oporoko, našli so v njej listek z napisom: „Svojemu unuku, slušatelju pravoslevja v Parizu, volim svoj črni telovnik“. Čudna dedščina poslala se je dijaku. Poslednji je bil zaradi tega tako nevoljen, da je dobivši životnik, ga od jeze jel trgati. Ko je odtrgal podlago, pade na tla zavitek, v katerem je bilo 600 tisoč frankov, kakor se je pozneje pokazalo. Dijak pa sedaj spoštljivo hrani telovnik v svoji oblačilnici.

Bratje Sokoli!

V petek 17. t. m. prične se sistematični

pouk v telovadbi

ter se bode nadaljeval po sledečem vsporadu:

1. Vsak torek in petek od 8. do 9. ure zvečer vaje za začetnike.
 2. Vsak četrtek od 8. do 10. ure zvečer vaje za predtelovadce in že bolj izurjene telovadce.
- Pouka udeležiti morejo se tudi nečlani društva. Oglase vsprejema dne 16. in 17. t. m. od 1/8. do 1/9. ure zvečer v telovadnici c. kr. višje realne društveni telovadni učitelj gospod Matija Benčan. Izrazujoč toplo željo, da bi se bratje Sokoli prav marljivo in v mnogobrojnem številu udeleževali društvenega telovadnega pouka, kliče vsem cenj. bratom Sokolom srčni

„Na zdravje!“

odbor.

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji
za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Tuji:

15. oktobra.

Pri **Malič**: Grof Margheri, Jakonitz, Lauschnier, Dittrich, Braune Engel, Munk, Strasser z Dunaja. — Graf iz Brna. — Cserny iz Oseka. — Sittig iz Radovljice. — Mayer iz Moguncije. — Müller iz Pulja. — Klinek z Bleda. — Mayer iz Linca. — Frankenstein iz Lipskega. — Tschöl iz Grada.

Pri **Stonu**: Fried, Braune, Löwy, Pollak z Dunaja. — Roceo, Riboli iz Pulja. — Binter iz Brna. — Pl. Hill iz Trsta. — Sicherle iz Gorice. — Bauer iz Draždan. — Strekelj iz Škocijana. — Hudovernik iz Kranjskegore.

Pri **bavarskem dvoru**: Sket iz Dramej. Pri **južnem kolodvoru**: Pater Athanasius iz Južne Afrike. — Moses iz Varaždna. — Rakič iz Postojne. — Zalokar iz Kranja. — Rubesch iz Trsta. — Petrič iz Radovljice. — Mikole iz Beljaka.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močina v mm.
15. okt.	7. jutraj 2. popol. 9. zvečer	739.2 mm. 735.0 mm. 734.7 mm.	3.4° C 19.4° C 13.2° C	brezv. sl. vzh. sl. jz.	megla jas. obl.	0.80 mm. — dežja.

Srednja temperatura 12.0°, za 0.4° nad normalom.

Dunajska borza

dne 16. oktobra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

		včeraj	—	danes
Papirna renta	gld.	87.80	—	87.95
Srebrna renta	gld.	88.10	—	88.20
Zlata renta	gld.	106.80	—	107.80
5% marena renta	gld.	101.20	—	101.30
Akcije narodne banke	gld.	983	—	981
Kreditne akcije	gld.	30.75	—	30.50
London	gld.	114.45	—	114.80
Srebro	gld.	—	—	—
Napol.	gld.	9.06	—	9.08
C. kr. cekini	gld.	5.42	—	5.44
Nemške marke	gld.	56.32 1/2	—	56.47 1/2

Razglas.

Posojilnica v Mariboru podela za šolsko leto 1890 1891 iz ustanove ranjcega gospoda Franca Rapoc-a trem visokosolcem podpore v znesku 150 gld. av. v.

Pravico do teh podpor imajo dijaki slovenske narodnosti, posebno iz mariborskega in šoštanjkega okraja.

Prošnje za podporo, obložene s krstnimi listi, spričevali uboštva, spričevali o skušnjah in z indeksi, ulež naj se pri posojilnici v Mariboru do 1. novembra t. l.

V prošnji naj se tudi omeni, uživa li prosilec že od drugod kako podporo in v katerem znesku.

V Mariboru, dne 1. oktobra 1890.

(778)

Ravnateljstvo.

pripravljena od lekarja GABR. PICCOLI-ja v Ljubljani, je zelo uplivno zdravilo, ki krepi želodec, čisti, odpravlja zlato žilo in odganja gliste.

Sestavljena je iz zdravilnih, v rastlinstvo spadajočih snovi ter ni nikako drastično učinkujoče, marveč lahko, delovanje organov ureja, zdravi, katero organizmu kar ni škoduje, če se prav del časa rabi.

Esenco za želodec pošilja izdelevatelj proti poštnemu povzetju v škatljah po 12 steklenic za gld. 1.36; po 24 za gld. 2.60; po 36 za gld. 3.84; po 44 za gld. 4.26; po 55 za gld. 5.26; po 110 za gld. 10.30; po 550 za 50 gld.

V steklenicah po 10 kr. v lekarni Piccoli v Ljubljani, v drugih lekarnah po 15 kr., prodaja se skoro v vseh tu- in inozemskih lekarnah. (712—5)

Dr. Friderika Lengiel-a

Brezov balzam.

Že sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrti njeno deblo, je od pamtveka znan kot najizvrstnejše lepilo; ako se pa ta sok po predpisu izumitelja pripravi kemičnim potom kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer z njim obraz ali drugi deli polti, ločijo se že drugi dan neznatne luske od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgleda na obrazu nastale gube in kožave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeluje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogerce, nosno rdečino, zajedee in druge nesnažnosti na polti. — Cena vreč z navodom vred gld. 1.50. (179—40)

Dr. Friderika Lengiel-a

BENZOE-MILO.

Najmilejše in najdobrodejnejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr.

Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna naročila vsprejema W. Heun, Dunaj, X.

Plzensko zimsko pivo.

S tem udano naznanjamo, da se začne **dne 20. t. m.** točenje našega

zimskega piva

in nadejamo se jako mnogobrojnih naročil.

V Plznu, meseca oktobra 1890.

(776—1)

Meščanska pivovarna v Plznu

ustanovljena 1842.

Glavna zaloga: F. SCHEDIWY, Gradec, Annenstrasse 19.

Dunajske razstavne

srečke à 1 gold.

Le malo jih je še!

11 srečk 10 gld.
6 srečk 5 gld. 50 kr.

Glavni dobitek

50.000

gold. vrednosti.

(699—26)

Žrebanje že 30. dne oktobra.

Srečke à 1 gold. dobivajo se v Ljubljani pri C. C. MAYER-ji.